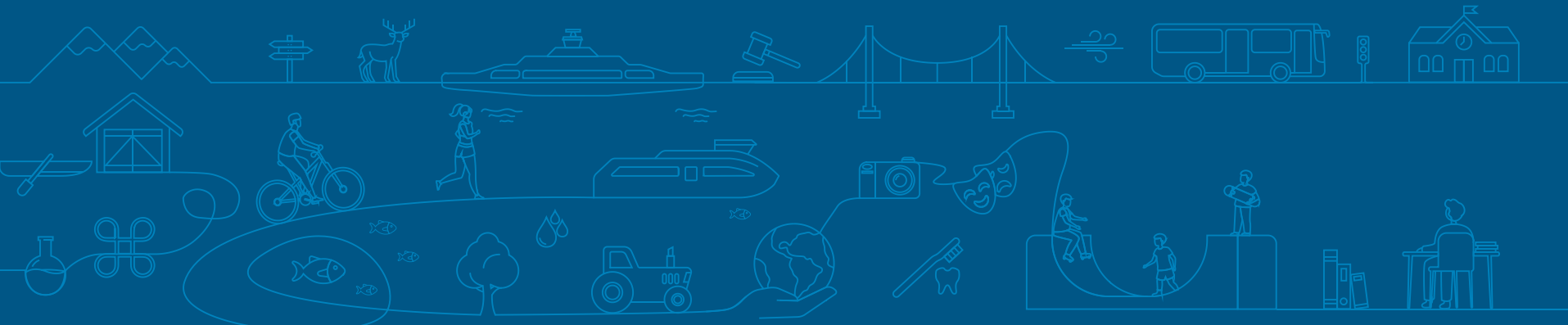




Møre og Romsdal
fylkeskommune

Innsparingskrav 2024

Orientering 22.03.2024



Utvikling renter og avdrag - "reprise"

i mill. kr	2020	2021	2022	2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027
Renteutgifter	100,8	81,2	161,4	314,8	402,1	419,0	417,9	418,4
Avdrag	229,6	278,6	318,7	346,8	363,0	393,0	405,0	422,0
Totalt	330,4	359,8	480,1	661,6	765,1	812,0	822,9	840,4

Fylkestings sak 104/23 – vedtak

- «Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren gjennomføre generell rasjonalisering i alle områder i fylkeskommunen med samla 2,7%. Dette betyr **1,7% auka krav til rasjonalisering utover fylkeskommunedirektøren sitt framlegg, inkludert kontrollfunksjonen**. Rasjonaliseringa skal i minst mogleg grad føre til kutt i tenesteproduksjonen.»
- «Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren sette i gang eit rasjonalisering og omstillingsprosess med intensjon om **varig strukturendringar med innsparingar i den fylkeskommunale drifta med årleg effekt på minst 150 mill. kr for kvart av åra frå 2025- 2027**. Tiltaka skal i hovudsak rettast mot den delen av fylkeskommunen som ikkje er kjerneoppgåver til fylkeskommunen, men også rasjonalisering/effektivisering av alle tjenesteområder der tenestetilbodet vert skåna mest mogleg. **Dette rasjonaliseringskravet er ikkje i tillegg til kravet på 2,7% for 2024.**»
- «Fylkestinget visar til skjema som er lagt frem av fylkeskommunedirektøren om investeringar som kan skyvast ut i tid, og ber om **utsetting av investeringar i budsjett for 2024 med eit år**. Det skal redusere **låneopptak med om lag 250 mill. kr**. Investeringar som har starta opp eller har bindande avtaler og anbod, skal vidareførast

Kort om vedtaket

- Samtidig som det ble vedtatt innsparing på om lag 90 mill. Kroner, ble driftsrammen økt med 117 mill. Kroner. Innsparingstiltaka vi foreslår her vil derfor ikke bedre den økonomiske situasjonen til fylkeskommunen.
- I vedtaket vart lånebeløpet redusert med på 250 mill. kroner i 2024, ved å flytte investeringane til 2025. Dette vil auke netto driftsresultat med om lag 12 mill. kroner i 2024, men vil bli tilsvarende redusert i 2025 og åra etter.
- Alle tiltaka som er foreslått må vedtakast for å unngå å svekke fylkeskommunen sin økonomi ytterlegare
- Arbeidet med å redusere driftsnivået ytterlegare må fortsette inn mot neste års økonomiplan.

Prinsipp om omstillingsarbeid (fylkesutvalssak 15/24)

- Kunnskapsbasert
- Planmessig tilnærming
- Fokus på analyser og faktainformasjon (KOSTRA)
- Forsvarleg personalhåndtering
- Gjeldande lov- og avtaleverk
- Vedteke politikk
- Brei involvering

Brev frå komm.- og distriktsdepartementet (KDD)

KDD viser til vedtaket om generell rasjonalisering på 1,7 % er å regne som ei ikkje-fordelt innsparing, jf. kommunelova § 14-4 tredje ledd og § 14-10 første ledd, og er derfor eit brot med kravet om at årsbudsjett og økonomiplan skal settast opp i balanse.

Sjølv om det er forhold i årsbudsjettet og økonomiplanen som inneber at fylkeskommunen oppfyller kriteria for innmelding i ROBEK, er det departementet si vurdering at det ikkje er behov for å føre kontroll med fylkeskommunen sitt årsbudsjett og låneopptak.

Kommentar:

Reint teknisk reverserer vi den flate innsparinga på 1,7 % som vart lagt inn i vedtak ØP 2024-2027, og fremmar dei nye innsparingstiltaka, som vert lagt fram i denne saka.



Fylkeskommunedirektøren - drift

Område	Redusert budsjett 2024	Redusert budsjett 2025	Redusert budsjett 2026	Redusert budsjett 2027
Fellesutgifter og fellesinntekter	1 300	300	300	300
Fylkeskommunedirektøren og stabsfunksjoner	2 806	2 548	2 548	2 548
Bygg- og eigedomstenester	3 470	2 530	2 030	2 030
Kompetanse- og næringsområdet	5 900	11 300	12 030	13 030
Fagskolen i Møre og Romsdal	3 000	2 800	2 900	2 900
Tannhelseområdet	4 200	3 850	3 850	3 850
Kulturområdet	2 548	332	332	332
Samferdselsområdet	20 083	6 650	6 650	6 650
SUM	43 307	30 310	30 640	31 640

- Reduksjon av midlar til ulike satsingar: eksempel organisasjonsutvikling (OU-midlar)
- Reduksjon av stillingar på dei ulike fag- og stabsavdelingane innan ulike fagfelt
- Reduksjon av reise- og kurskostnadar

Sjå vedlegg

Politisk behandling – drift

Beskr.	Tiltak drift (i tusen kroner)	Virknings- tidpunkt (dato)	2024	2025	2026	2027
Fellesutgifter og fellesinntekter						
B1.1	The North West - driftstilskudd frå 2025	01.01.2025		300	300	300
B1.2	Redusere tilskudd til Høgskolesenteret i Kr.sund (HIKSU)	01.01.2025			1 260	1 260
B1.3	Ikkje gjennomførte «Byen som regional motor»- prosjekt	01.01.2024	1 690			
Totalt fellesutgifter og fellesinntekter			1 690	300	1 560	1 560
Bygg- og eigedomstenester						
B2.1	Ingen offisiell flagging på fylkets 21 skular	01.03.2024	300	500	500	500
Totalt bygg- og eigedomstenester			300	500	500	500
Kompetanse- og næringsområdet						
B3.1	Reduksjon av tiltaksfondet	01.01.2024	3 000	-	-	-
B3.2	Ikkje starte opp lærlingerådet, Fylkesting sak T 0009/22	01.01.2024	1 000	1 000	1 000	1 000
B3.3	Oppsigelse - samarbeidsavtale regionalt energisamarbeid (ramme 61)	01.01.2025		1 600	1 600	1 600
B3.4	Si opp medlemskap CPMR og Nordsjøkommisjonen (IA)	01.01.2025		200	200	200
B3.5	Justering av tilbud/klassar (netto)	01.08.2024	14 000	35 000	35 000	35 000
Totalt kompetanse- og næringsområdet			18 000	37 800	37 800	37 800

- KON sine tiltak går ikkje direkte på skolane, bortsett fra igangsatte klasser

forts. neste side



Møre og Romsdal
fylkeskommune

forts. Politisk behandling – drift

Kulturområdet

Færre tildelte driftstilskot til kunst- og kulturaktører og auke i

B4.1	prosjekttilskot. Følger opp vedtak i KNF 90/23	01.01.2025	-	2 548	2 548	2 548
Totalt kulturområdet			-	2 548	2 548	2 548

Samferdselsområdet

B5.1	Reversering, tilskot Sande fastland i 2024	01.01.2024	3 000			
B5.2	Kutt i bestillingstransport	01.06.2024	2 500			
B5.3	Auke med 1 takstzone på alle betalende fylkesferjesamband	01.05.2024	8 170	12 254	12 254	12 254
B5.4	Reversering av PS-05/24 knytt til ferjetilbud	01.09.2024	5 000	9 600	9 600	9 600
B5.5	Reduksjon ferjetilbud, i tråd med alternativ 1A frå T-49/23	01.09.2024	1 883	5 650	5 650	5 650
B5.6	Reduksjon busstilbud, i tråd med tilrådinga i T-49/23	01.09.2024	3 980	11 940	11 940	11 940
B5.7	Reduksjon i TT-ordning frå 2. halvår 2024	01.07.2024	2 500	5 000	5 000	5 000
B5.8	Nedlegging Hamsundruta (sjå vedlegg 5)	01.01.2027				20 000
Totalt samferdselsområdet			27 033	44 444	44 444	64 444

Politikk og kontrollorgan

B6.1	Innsparing politisk verksemd (innsparing møtedagar)	01.05.2024	450	600	600	600
B6.2	Innsparing kontroll og revisjon	01.01.2024	178	178	178	178
Totalt politikk og kontrollorgan			628	778	778	778

Totalt alle områder

47 651 86 370 87 630 107 630



Sum innsparingar

Område (i tusen kroner)	Redusert budsjett 2024	Redusert budsjett 2025	Redusert budsjett 2026	Redusert budsjett 2027
Fellesutgifter og fellesinntekter	2 990	600	1 860	1 860
Fylkeskommunedirektøren og stabsfunksjoner	2 806	2 548	2 548	2 548
Bygg- og eigedomstenester	3 770	3 030	2 530	2 530
Kompetanse- og næringsområdet	23 900	49 100	49 830	50 830
Fagskolen i Møre og Romsdal	3 000	2 800	2 900	2 900
Tannhelseområdet	4 200	3 850	3 850	3 850
Kulturområdet	2 548	2 880	2 880	2 880
Samferdselsområdet	47 116	51 094	51 094	71 094
Politikk og kontrollorgan	628	778	778	778
SUM	90 958	116 680	118 270	139 270

Sjå også kap. 2.3, og vedlegg 3 for Andre mogelege innsparingskrav

Investering

Ein reduksjon i låneopptak på 250 mill. kroner fører til at brutto investeringar må reduserast med om lag 305 mill. kroner, sidan prosjekta delvis er finansiert med momskompensasjon.

- Brutto investering: 304,9 mill. kroner
- mva. komp: 59,9 mill. kroner
Redusert låneopptak: 250,0 mill. kroner

Det er gjort følgande vurderingar:

- Forseinkingar i framdrift samanlikna med framlegget i økonomiplanen, som gjer det mogleg å skyve på deler av løyvinga i 2024
- Prosjekt utan bindingar, som gjer det mogleg å skyve på løyvinga for 2024

Politisk behandling – investering

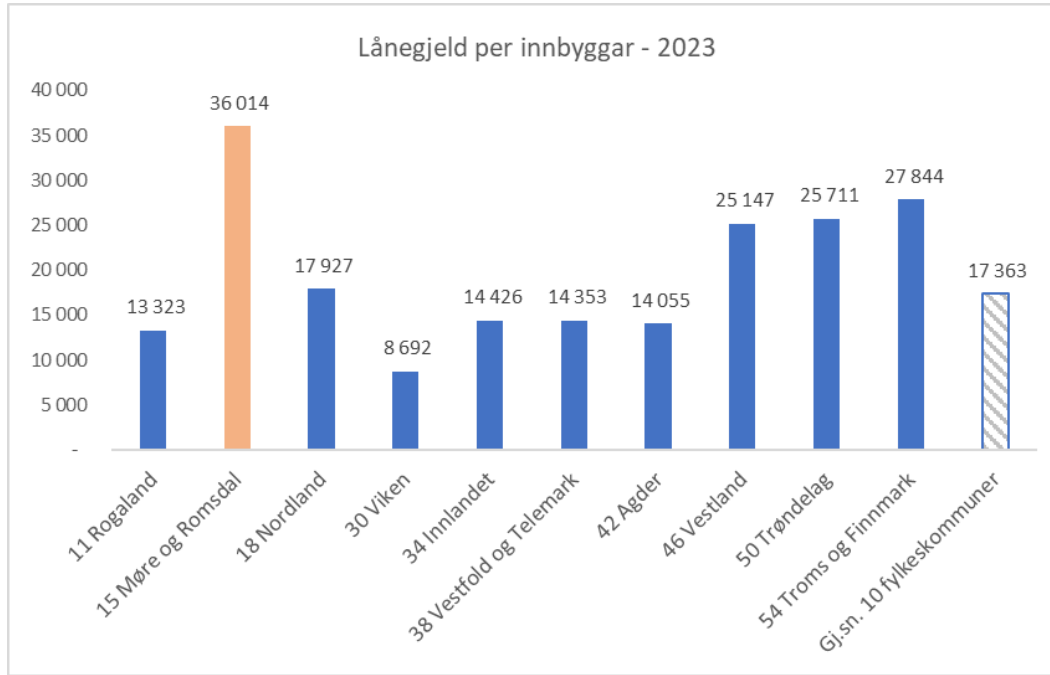
Nummer	Prosjekt investering (i tusen kroner)	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027
Bygg- og eigedomstenester					
D1.1	Opprusting av bygningsmassen (L-midler)	-5 000	0	0	0
D1.2	Solenergianlegg (L-midler)	-5 000	0	0	5 000
	Totalt bygg- og eigedomstenester	-10 000	0	0	5 000
Kompetanse- og næringsrådet					
D2.1	Hustadvika vgs - marine fag	-19 000	14 000	5 000	0
D2.2	Tingvoll vgs	-4 000	4 000	0	0
D2.3	Ørsta kompetanse- og kultursenter	-30 000	-100 000	-100 000	230 000
D2.4	Undervisningsfartøy	-10 000	10 000	0	0
	Totalt kompetanse- og næringsrådet	-63 000	-72 000	-95 000	230 000
Tannhelseområdet					
D3.1	Tannhelse - utstyr	-1 000	0	0	0
	Totalt tannhelseområdet	-1 000	0	0	0
Samferdselsområdet					
D4.1	Nerlandsøybrua	-70 000	30 000	40 000	0
D4.2	Romsdalspakken del 2: Åfarnes fk og Sjølsnes fk.	-18 900	0	0	0
D4.3	Ytre Sunnmørspakke: Voksa fk., Larsnes fk., Åram fk. og Kvamsøya fk.	-20 000	20 000	0	0
D4.4	Dragsundbrua	-2 000	0	0	0
D4.5	Kranavegen/Fosnagata (x Stallbakken-x Astrups gate)	-5 000	5 000	0	0
D4.6	Grandefonna og Sildesteinen, varsling	-5 000	5 000	0	0
D4.7	Kryssing av Todalsfjorden (planlegging)	-10 633	-9 425	-3 225	0
D4.8	Fv. 60 Tomasgard - Røyrrhus bru	-1 500	0	1 500	0
D4.9	Planlegging av prioriterte tiltak	-2 000	0	0	2 000
D4.10	Grunnerverv	-500	500	0	0
D4.11	Giskebrua	-1 000	1 000	0	0
D4.12	Gang og sykkelveg Dalane skole (1. og 2. trinn) - planlegging	-3 000	0	3 000	0
D4.13	Program for utskifting av aggregat/kaihus	-3 700	0	1 500	2 200
D4.14	Utasundspakken del 3: Orten fk, Sandøy fk og Ona fk.	-500	500	0	0
D4.15	Fortau langs Vågsnagata, Fosnavåg sentrum	-1 500	0	1 500	0
D4.16	Ålesund hurtigbåtkai (rutebilstasjonen), ny flytande kai	-3 000	3 000	0	0
D4.17	Tiltak etter tunnelsikkerhetsforskrifta og tilhøyrande tiltak (TSF-pakke 2 til 14)	-10 000	10 000	0	0
D4.18	Kranavegen, halvbruer	-16 000	-20 000	36 000	0
D4.19	Utasundspakken del 1: Dryna fk og Brattvåg fk.	-10 000	0	10 000	0
D4.20	Gang- og sykkelveg Bådalen - Vebenstad	-30 000	29 500	500	0
D4.21	Utskifting av korrugerte stålrør	-7 000	7 000	0	0
D4.22	Åndalsnes bru	-15 000	10 000	5 000	0
D4.23	Ruteinformasjon og haldeplassutforming	-10 000	10 000	0	0
	Totalt samferdselsområdet	-246 233	102 075	95 775	4 200
Total endring investering		-320 233	30 075	775	239 200



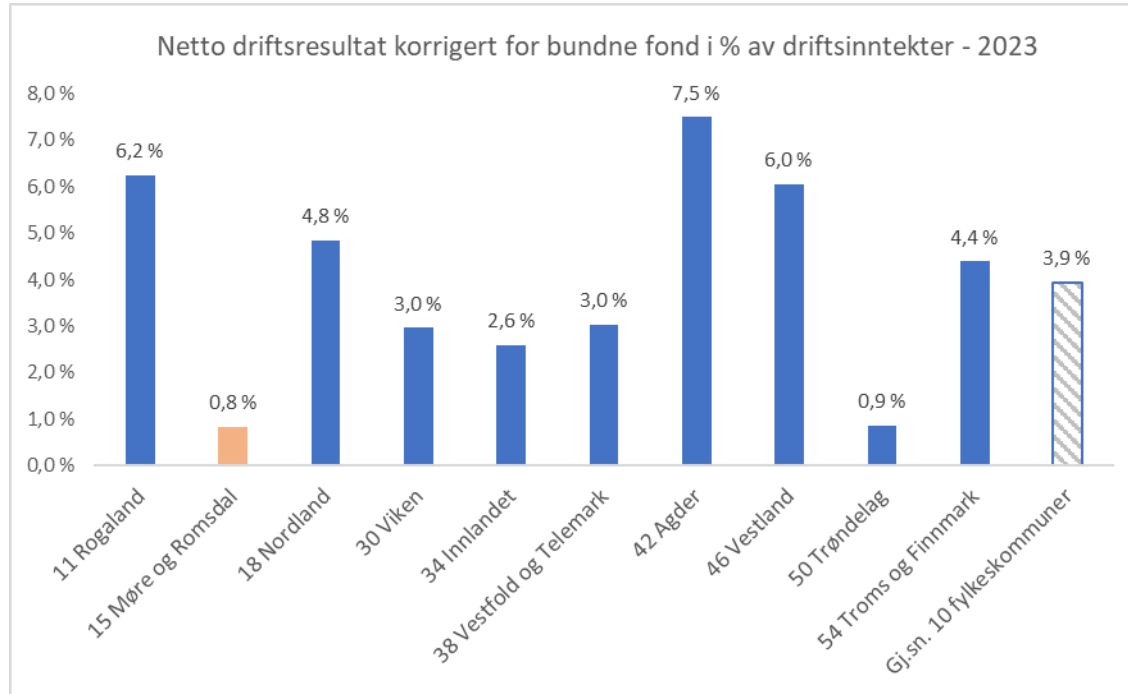
Fylkeskommunedirektøren vil advare mot å redusere disse satsingane:

- Skaparkraft
- By- og tettstadsprogrammet
- Møre og Romsdal 2025

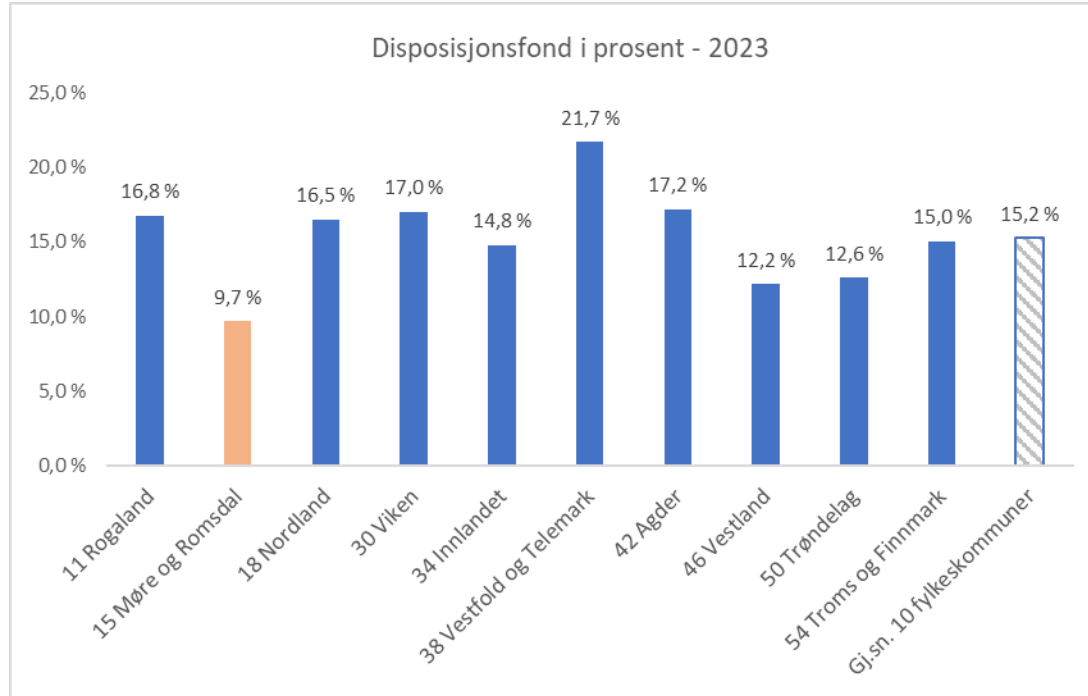
Lånegjeld pr. innbygger – sammenligning



Netto driftsresultat- sammenligning



Disposisjonsfond – sammenligning



Utfordringane framover

- Utvikling i **rentesatsen**.
- **Nytt inntektssystem** - evaluering i 2027.
- **Prisveksten**, spesielt på samferdsel, vart ikkje full ut kompensert i 2022.
- Manglande statleg dekning av **auka ferjekostnader** som følgje av overgangen til miljøteknologi på ferje.
- Krav **til nullutslepp i ferjedrifta** kjem i 2027 – blir kostnadane kompensert?
- **Vedlikehaldsetterslepet** på fylkesveg (16,8 mrd), inkl Tunnelsikkerhetsforskrifta
- **Demografiendringar**, og redusert rammetilskot
- **Klima- og miljøutfordringane**





Møre og Romsdal
fylkeskommune

Takk for oppmerksomheten!

